یادداشت

عدم افزایش حتی یک درصد به ضریب بازیافت مخازن نفتی در برنامه چهارم

علی خواجوی ، کارشناس انرژی

موضوع ازدیاد برداشت از میادین نفتی در سال‌های گذشته همواره مورد توجه مسئولین و دولت‌های مختلف بوده است، اما متاسفانه به دلایل متعددی در طی این مدت نتیجه دلخواه و مورد انتظار حاصل نشده است. بنظر می رسد برای پیشرفت و دستیابی به موفقیت در این زمینه می بایست در سه بعد ساختار مدیریت مخازن کشور، تغییر نگرش و رویکرد و همچنین رویه های اجرایی، تحول و تجدید نظر اساسی صورت پذیرد. در زمینه اصلاح ساختار مدیریت مخازن نفت کشور می توان به این نکته مهم اشاره کرد که باید نسبت به تفکیک وظایف حاکمیتی و تصدی گری در این بخش اقدام عاجل نمود؛ یعنی تا زمانی که جایگاه وزارت نفت و شرکت های نفتی بهره بردار از جمله شرکت ملی نفت ایران را در موضوع مدیریت مخازن مشخص نکنیم، این مشکل می تواند ادامه داشته باشد. در واقع انتظار از وزارت نفت به عنوان یک نهاد حاکمیتی این است که مالکیت مخازن را از طرف دولت و حاکمیت در اختیار داشته باشد و امر توسعه، تولید و بهره برداری را با نظارت دقیق و برنامه ریزی مناسب به شرکتهای پیمانکار و صاحب صلاحیت واگذار نماید. متاسفانه از نظر برخی، نقش وزارت نفت تنها کنترل درآمدها و هزینه‌های این شرکت های بهره بردار است، وقتی شرکت بهره‌بردار که قرار است تنها تولید کننده از یک میدان باشد، متولی مدیریت و برنامه‌ریزی از آن میدان نیز می شود، طبعا نتیجه دلخواه حاصل نمی‌شود. این مشکل ساختاری در بسیاری از امور ایجاد مشکل و چالش می کند، نگاه شرکت بهره بردار به حل مسایل و چالشهای پیش رو، رویکردی زودگذر و گذرا است در حالیکه رویکرد یک نهاد حاکمیتی به مسائل مختلف، رویکردی درازمدت و استراتژیک می باشد. چنانکه اولویت شرکت بهره بردار در انجام هزینه ها و سرمایه گذاری ها حل مسائل عاجل و عملیاتی موجود است، در حالیکه نهاد حاکمیتی بدنبال حداکثر کردن منافع کشور در درازمدت است. به عنوان مثال، مدیران یک شرکت بهره بردار برای موضوع ازدیاد برداشت که باید هزینه‌های سرمایه‌ای بسیار زیادی برای نصب تجهیزات مورد نیاز و خطوط انتقال انجام دهند، اما نتیجه آن در سالهای دور که احتمال هم می دهند خود تا آن زمان مسئولیتی در این شرکت نداشته باشند، حاصل می‌شود تمایلی به سرمایه‌گذاری ندارند؛ به همین دلیل رویکرد آنها سرمایه گذاری برای حفظ وضع موجوداست نه ارتقاء و افزایش قابلیت ها. در عین حال زمانی که شرکت بهره بردار بخواهد برای میادین ضریب بازیافت مشخص کند، از آنجا که این ضریب بازیافت مستقیما برای آن شرکت به عنوان تعهد تولید تلقی خواهد شد این شرکت بر اساس محدودیت‌ها و توانایی های خود ضریب بازیافت را مشخص می کند. به همین دلیل وزارت نفت باید به عنوان نهاد حاکمیتی، با استفاده از سازمانهای ستادی و حتی استفاده از مشاوران داخلی و خارجی، راسا اقدام به برآورد توان و مشخصات میادین نفت و گاز کشور نماید و بر این اساس بر برنامه ها و فعالیتهای شرکت های بهره بردار زیر مجموعه خود نظارتی دقیق و مستمر داشته باشد. به عنوان مثال وزارت انرژی نروژ چندین شرکت را برای نظارت بر عملکرد بخشهای مختلف عملکرد شرکت استات اویل در مدیریت منابع نفتی تعیین می کند و از استات اویل برای توسعه میادین برنامه درخواست می کند تا بتواند برنامه شرکت را کنترل کرده و در صورت لزوم این برنامه‌ها را اصلاح، تکمیل و یا رد کند؛ این در حالی است که شرکت دولتی استات اویل، شرکت بسیار معتبری است و در دنیا پروژه‌های متعددی در اختیار دارد. در حال حاضر تدوین اساسنامه جدید شرکت ملی نفت ایران می تواند فرصت خوبی برای پیاده سازی این رویه باشد. موضوع مهم دیگری که می بایست نسبت به اصلاح آن اقدام نمود، اصلاح نگرش و رویکرد ما در خصوص بحث ازدیاد برداشت از میادین نفتی است. در واقع، ازدیاد برداشت ابزار و روشی است برای اینکه بتوانیم نفت بیشتری را از ذخیره در جای میدان برداشت کنیم و این هدف حاصل نمی شود مگر اینکه از اولین مرحله توسعه میدان این مهم مدنظر ما باشد. گاهی احساس می شود از نظر برخی، مسئله ازدیاد برداشت به عنوان گام آخر توسعه میدان مورد توجه قرا می گیرد در حالی که واقعیت این نیست و باید از همان مرحله اول که حفاری چاه‌ها را آغاز می کنیم به دنبال شیوه‌ای باشیم که ازدیاد برداشت از مخزن را انجام دهیم. به عنوان مثال امروزه از همان مراحل نخست توسعه مخزن با انتخاب شیوه های مختلف حفاری مثل حفاری افقی و چنداشاخه ای و یا روشهای مختلف تکمیل چاه سعی در افزایش تولید و بهره دهی از چاههای حفاری شده دارند؛ همچنین با انجام عملیاتهای لرزه‌نگاری ۲ و ۳ بعدی و یا مدلسازیهای ژئوشیمیایی ۳ بعدی برای شناسایی بهترین نقاط در میدان برای حفر چاه تلاش می کنند. تعیین فاصله مناسب چاهها از یکدیگر، آزمایشات مکرر چاه در طول زمان بهره برداری و به روز نگه داشتن مطالعات میدان در طول زمان بهره برداری از دیگر فعالیت های لازم بمنظور دستیابی به حداکثر ضریب بازیافت ارزیابی کرد و این در حالی است که در داخل کشور برخی با نادیده گرفتن کلیه مراحل فوق، صرفا انتظار دارند با تزریق گاز و یا آب آنهم در مراحل پایانی عمر مخزن ضریب بازیافت را به یکباره افزایشی قابل توجه بدهند که این امر بسیار دور از ذهن است. رویکرد ما نسبت به مخزن بعنوان یک موجود زنده باید به گونه‌ای باشد که با انجام اقدامات مختلف در طول چرخه عمر مخزن بتوانیم حداکثر تولید از آن را داشته باشیم. موضوع دیگری که می بایست نسبت به آن اقدام جدی انجام شود، اصلاح رویه های اجرایی در ارتباط با افزایش ضریب بازیافت است. در حال حاضر، بخش های متعدد و گسترده‌ای در خصوص ازدیاد برداشت فعالیت می کنند، اما چون جایگاه‌ها به درستی مشخص نشده، نتیجه مورد نظر نیز حاصل نمی شود، بطوریکه در برنامه چهارم توسعه، علیرغم همه پروژه‌های پژوهشی و اقدامات انجام شده، ضریب بازیافت مخازن نفت کشور حتی یک درصد نیز افزایش پیدا نکرده است. به این منظور بنظر می رسد می بایست وزارت نفت با اولویت بندی نمودن میادین عمده خود که سهم زیادی در تولید دارند، برای مطالعه و بررسی امکان سنجی روشهای مختلف ازدیاد برداشت در آنها برنامه ریزی نماید چرا که مخازن مختلف شرایط و مشکلات و تاریخچه تولید مخصوص به خود دارند و لذا نمی توان برای همه آنها نسخه واحدی را سفارش داد. هر یک می بایست جداگانه مورد بررسی قرار گرفته و در نهایت با اولویت بندی آنها از نظر فنی و اقتصادی نسبت به اجرای برنامه ها اقدام نمود و مطالعات و پژوهش ها در زمینه ازدیاد برداشت نیز باید در همین میادین اولویت دار هدایت شوند. البته رویکرد دولت دهم در زمینه بحث ازدیاد برداشت نسبت به دولتهای گذشته از پختگی و انسجام بیشتری برخوردار است و بنظر می‌رسد با توجه به تجربیات سال‌های گذشته و همچنین تاکیدات و دیدگاه‌های وزیر نفت، اقدامات موثری در طول برنامه پنجم توسعه در این زمینه صورت پذیرد.

وزارت نفت خود را برای برگزاری شانزدهمین نمایشگاه بین المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی آماده می کند؛

بزرگترین رویداد نمایشگاهی نفت در بهار ۹۰

دانش نفت: شانزدهمین نمایشگاه بین المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی از ۲۷ لغایت ۳۰ فروردین ماه سال آینده در محل دائمی نمایشگاههای بین المللی تهران برگزار می شود.

با توجه به امنیت موجود در کشور و ثبات سیاسی ، اقتصادی و همچنین اقتدار جمهوری اسلامی در عرصه منطقه ای و بین المللی، پیش بینی می‌شود شانزدهمین نمایشگاه بین المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی از رونق بیشتری نسبت به سال‌های قبل برخوردار شود. ستاد برگزاری شانزدهمین نمایشگاه بین المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی برای ارتباط با شرکت‌های داخلی و خارجی علاقه مند به حضور در این نمایشگاه پایگاه اینترنتی www.Iranoilshow.org را فعال نموده است. دست اندرکاران حوزه نفت، گاز، پالایش و پخش و پتروشیمی در بخش های سازندگان تجهیزات و قطعات مرتبط با صنعت نفت، پیمانکاران ساختمان و نصب و مهندسین مشاور، تولیدکنندگان و صادرکنندگان فرآورده های نفتی و پتروشیمی، شرکت های فناوری، پیمانکاران عمومی و خدماتی (فنی - بازرگانی)، مراکز پژوهشی و آموزشی می توانند جهت اطلاعات بیشتر به پایگاه اینترنتی یادشده مراجعه و یا با تلفن های : ۸۸۸۹۵۵۲۴ و ۸۸۹۵۵۵۲ تماس حاصل نمایند. بر پایه این گزارش، نمایشگاه بین المللی نفت و گاز ایران، بزرگترین نمایشگاه تخصصی کشور و دومین نمایشگاه بزرگ نفت در جهان به شمار می رود. این نمایشگاه با هدف ایجاد تعامل بیشتر شرکت های پیمانکار و سازندگان داخلی و خارجی ، جذب سرمایه گذاری و با حضور شرکت‌های اصلی و فرعی صنعت نفت برپا می شود. از روابط عمومی وزارت نفت و چهار شرکت اصلی نفت، گاز، پتروشیمی و پالایش و پخش خبر می رسد، جلسات هماهنگی میان این روابط عمومی ها و واحدهای ذیربط در شرکت های یادشده برای هرچه باشکوهتر برگزار شدن نمایشگاه شانزدهم برگزار شده است.

عاقبت خوش رهبری خوب در پتروپراس؛

گابریلی مدیر برگزیده نفتی جهان شد

دانش نفت: مدیر عامل شرکت پتروپراس برزیل به عنوان بهترین مدیر نفتی سال ۲۰۱۱ میلادی برگزیده شد.

به گزارش پایگاه خبری انرژی اینتلیجنس از نیویورک، خوزه سرجیو گابریلی د آزودو، مدیرعامل شرکت دولتی نفت برزیل، پتروپراس، به عنوان بهترین مدیر نفتی سال ۲۰۱۱ میلادی انتخاب شد. طبق اعلام مؤسسه آمریکایی انرژی اینتلیجنس، برگزار کننده جایزه بهترین مدیرعامل نفتی، شرکت پتروپراس با مدیریت گابریلی اکتشاف های نفتی مهمی داشت که پیش بینی می شود ذخایر و تولید این شرکت را در سال های آینده، بیش از دو برابر افزایش دهد.

تامس ولین، رئیس مؤسسه انرژی اینتلیجنس گفت: این انتخاب، نشان دهنده موفقیت آقای گابریلی در رهبری پتروپراس در دوره رشد فزاینده آن است؛ به گونه ای که پیش بینی می شود این شرکت دومین شرکت بزرگ نفتی جهان از جهت سرمایه بازار شود. ولین افزود: وی موفق شد شرکت پتروپراس را در جریان برنامه موفقیت آمیز واگذاری سهام ۷۰ میلیارد دلاری آن در سال میلادی گذشته، به خوبی مدیریت کند. پتروپراس یکی از شرکت های پیشتاز در زمینه فناوری های اکتشاف و تولید در آب های عمیق شناخته می شود و از بالاترین استانداردهای ایمنی و بهره وری برخوردار است. سابقه کاری گابریلی، به عنوان یک مدیر نفتی، کمی نامتعارف است؛ او مهندس، زمین شناس یا کارشناس مدیریت بازرگانی نیست، بلکه یک اقتصاددان دانشگاهی است که از سال ۲۰۰۳ میلادی به عنوان یک مدیر ارشد مالی به پتروپراس پیوسته و در سال ۲۰۰۵، مقام مدیرعاملی این شرکت را به دست آورده است. روش مؤسسه انرژی اینتلیجنس برای انتخاب بهترین مدیر نفتی چنین است که برندگان پیشین این جایزه در کنار دیگر مدیران نفتی ارشد، از میان ۱۰۰ نامزد یاد شده در فهرست انتشار یافته از سوی این مؤسسه، یک نفر را انتخاب می کنند. در میان برندگان پیشین این جایزه، می توان از اندرو گولید رئیس شرکت آمریکایی شلمبرگر (در سال ۲۰۱۰)، کریستوفر دو مارژری، رئیس شرکت فرانسوی توتال (در سال ۲۰۰۹)، پائولو اسکاروئی، رئیس شرکت ایتالیایی انی (در سال ۲۰۰۸)، عبدالله العطیه، وزیر صنعت و انرژی قطر (در سال ۲۰۰۷)، شکری غانم، رئیس شرکت ملی نفت لیبی (در سال ۲۰۰۶) و عبدالله جمعه، رئیس شرکت آرامکو عربستان (در سال ۲۰۰۵) نام برد. جایزه بهترین مدیر نفتی، ۱۰ اکتبر سال جاری میلادی در مراسمی در حاشیه سی و دومین کنفرانس بین المللی نفت و پول لندن به میزبانی روزنامه اینترنشنال هرالد تریبیون، به گابریلی اعطا خواهد شد. انرژی اینتلیجنس، یک مؤسسه اطلاع رسانی نفت و انرژی، با حدود ۶۰ سال سابقه فعالیت در این زمینه است و در نقاط مختلف دنیا، از جمله نیویورک، لندن، هوستون، دبی، مسکو، واشینگتن، سنگاپور و بروکسل دفاتری دارد.

میرمحمد صادقی:

نیروهای تازه استخدام وزارت نفت باید پنج سال در مناطق عملیاتی کار کنند

دانش نفت: معاون منابع انسانی و مدیریت وزیر نفت گفت: نیروهای تازه استخدام ستادی وزارت نفت باید دست کم پنج سال در مناطق عملیاتی کار کنند.

دکتر علیرضا میرمحمد صادقی در نشست با مدیرعامل، مدیران، روسای ادارات ستادی و مسئولان شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب در اهواز افزود: در دستورعمل جدید استخدام وزارت نفت، اولویت با مناطق عملیاتی است و طبق سیاست دولت و وزارت نفت استخدام در تهران ممنوع شده است و اگر نیروهایی برای ادارات ستادی این وزارتخانه استخدام شوند، باید حداقل پنج سال در مناطق عملیاتی کار کنند. وی اظهارداشت: نیروی انسانی رکن اساسی در صنعت نفت و عامل استفاده و بهره وری از سخت افزار و نرم افزارهای موجود و در نتیجه تحقق اهداف سازمانی است. میرمحمدصادقی با اشاره به رویکرد وزارت نفت مبنی بر اولویت جذب نخبگان و دانش آموختگان ممتاز دانشگاه ها در این وزارتخانه، اظهار داشت: در مقطع کنونی اولویت جذب نیروی انسانی در وزارت نفت با متقاضیان دارای مدرک کارشناسی به بالاتر است و پس از تقویت سازمان های زیرمجموعه این وزارتخانه با نیروهای تخصصی، برای جذب نیروهای کاردانی مورد نیاز اقدام خواهد شد. معاون منابع انسانی و مدیریت وزیر نفت گفت: باید به نیروهای جوان زبده و نخبه اعتماد کنیم و نباید آنها را در سطوح پایین سازمان به کار گرفت بلکه باید در فعالیت های پژوهشی و مطالعاتی به کارگیری شوند. وی افزود: نگاه ما به نیروی انسانی نگاه شایسته سالاری است یعنی کسانی جذب صنعت نفت خواهند شد که از نظر علمی بهترین بوده و پایه های محکمی برای این صنعت باشند. میرمحمد صادقی تاکید کرد: برای تحقق اهداف صنعت نفت باید هرم سازمانی در این صنعت اصلاح شده و به سمت افزایش نیروهای کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تغییر کند. معاون منابع انسانی و مدیریت وزیر نفت در این زمینه به آمار نیروی انسانی در شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب اشاره و اضافه کرد: در این شرکت هم اکنون حدود ۲۵ درصد نیروی انسانی دارای مدرک کارشناسی و بالاتر هستند که با توجه به جایگاه شرکت به عنوان تامین کننده ۸۰ درصد نفت کشور این تعداد کافی نیست و باید افزایش یابد. وی گفت: به این منظور لازم است ساختار سازمانی برای تحقق این هدف اصلاح و سطح سمت های سازمانی از نظر تحصیلات بالاتر برده شود.

پرداخت پاداش بهره وری به نیروهای پیمانکاری در آینده ای نزدیک

معاون منابع انسانی و مدیریت وزیر نفت همچنین گفت: مجوز پرداخت پاداش بهره وری به نیروهای پیمانکاری پس از رفع موانع قانونی از سوی وزیر نفت

تصویب و ابلاغ شده است. وی با تاکید بر حفظ کرامت نیروهای ارکان ثالث در صنعت نفت اظهار داشت: مدیران شرکت های زیرمجموعه وزارت نفت باید بر نحوه فعالیت پیمانکاران نظارت داشته باشند تا حقوق و مزایای نیروهای پیمانکاری به طور کامل پرداخت و با پیمانکاران متخلف برخورد شود

خبر

معرفی کتاب از کاسیین تا خزر (شناخت محیط زیست، نفت و حقوق بین الملل)

کتاب از کاسیین تا خزر که توسط جناب آقای محمد ولی محمدی رئیس امور حقوقی شرکت پالایش گاز بیدبلند ۲ تالیف گردیده علاوه بر اینکه دارای مطالب بسیار جذاب و خواندنی در مورد تاریخ و جغرافیای دریای خزر است به لحاظ پرداختن به مسائل انرژی خصوصا نفت و آلودگی ناشی از آن و ارائه راهکارهای علمی فنی و حقوقی برای کنترل جلوگیری از آلودگی ناشی از نفت در بزرگترین دریاچه جهان بسیار حایز اهمیت است.

مولف که خود از کارکنان صنعت نفت می باشد کتاب خود را در دو بخش و هفت فصل تنظیم کرده است. در بخش اول که به سه فصل تقسیم شده خوانندگان با تاریخ و جغرافیای دریای خزر و مسائل مربوط به رژیم حقوقی این دریا از قبل تا ایجاد و همچنین پس از فروپاشی آن آشنا می شوند و سپس با مباحث مربوط به آلودگی زیست محیطی این دریا و تاثیرات آن بر محیط زیست آشنایی پیدا می کنند. در بخش دوم که به چهار فصل و نه گفتار تقسیم شده و شامل راههای جلوگیری و کنترل آلودگی دریای خزر، نقش سازمانهای بین المللی مخصوصا سازمان ملل متحد در مقابله با آلودگی نفتی، بررسی کنوانسیون خزر و ... می باشد. در پایان نویسنده با استناد به حقوق داخلی کشورهای حاشیه خزر و حقوق بین الملل پیشنهادات عملی خود را به کشورهای فوق علی الخصوص کشور عزیزمان ایران برای جلوگیری و کنترل آلودگی ناشی از نفت در دریای خزر را بیان می دارد. دانش نفت به لحاظ اهمیت موضوع مطالعه آن را به همه عزیزان پیشنهاد می نماید.

تریبون آزاد

۸۸۹۶۵۴۰۸

سال نو مبارک

پیشاپیش فرا رسیدن سال جدید را به تمامی شما دست اندرکاران نشریه تخصصی دانش نفت تبریک عرض می کنم و از صمیم قلب آرزو می کنم سالی توام با شادکامی و موفقیت در پیش داشته باشید. از اینکه برای ششمین سال است که نوروز را در کنار دانش نفت جشن می گیریم خوشحالم و امیدوارم نشریه شما همچنان پاینده باشد.

سروری - تهران

نوروز در محل کار

فرا رسیدن سال ۱۳۹۰ را به شما تبریک عرض می کنم و امیدوارم سال آینده هم نشریه دانش نفت همراه صنعت نفت باشد از شما خواهش می کنم از تمامی تلاشگران عرصه نفت و انرژی اعم از مدیران، مهندسان، کارمندان و کارگران که نوروز و بویژه زمان تحویل سال را در محل کار در سکوهای نفت و گاز، پالایشگاهها و .. سپری می کند یاد کنید تا همگان به اهمیت کار این عزیزان پی ببرند.

سبحانی - اهواز

دانش نفت: ما همواره به یاد این عزیزان و تلاشگران عرصه صنعت نفت بوده و اطمینان داشته باشید که همگان ارزش والای کار شما عزیزان را می دانند. ما هم حتی الامکان تلاش می کنیم بازتاب کننده تلاشهای شما باشیم.

سال جدید سال نفت

سال جدید را به شما تبریک عرض می کنم و همچنین آروزی سالی خوب و خوش برای شما دست اندرکاران نشریه دانش نفت و کلیه تلاشگران عرصه نفت و انرژی را داریم.

میرزایی - تهران

دانش نفت: تعداد پیامهای تبریکی که به مناسبت فرا رسیدن نوروز و سال جدید به دست ما رسیده بسیار زیاد است و مخاطبان گرامی نشریه از طریق تلفن، نمابر یا ایمیل به ما ابراز لطف داشته اند که ما را بسیار خوشحال کرد. چاپ تمامی این پیامها در این مجال کوتاه امکانپذیر نیست ضمن تشکر از تمامی دوستانی که پیامهای تبریک ارسال کرده اند برای همگی مخاطبان سال خوب و خوشی را آرزو می کنیم.

پیشنهاد تاسیس بانک خصوصی نفت

با سلام ،

از صندوق باز نشستگی نفت ، با این همه امکانات ، تخصص ، روابط ، سرمایه و موقعیت های مناسب ، تعجب میکنم که چطور تاکنون نتوانسته است یک بانک خصوصی ، به نام مثلا بانک نفت با سرمایه گذاری و سهام کارکنان وزارت نفت ، تاسیس نماید . شخصیت های خصوصی (حقیقی) با کمترین سرمایه اولیه ، توانستند در کوتاهترین زمان ، بانک های مختلف خصوصی تاسیس ، و مثل قارچ در سراسر ایران شعبه افزایش دهند . پس ما هم میتوانیم . از مدیریت محترم بویژه جناب آقای علی احمدی درخواست میشود ، در این مورد بررسی و با نظر مثبت ، تصمیمی قاطع اتخاذ فرمایند . فکر نمی کنم کسی از کارکنان وزارت نفت مخالف این موضوع باشد . امتحانش ، همه پرسی سرا سری از کلیه کارکنان وزارت نفت است ، آنوقت خواهید دید که چقدر پشتیبان و مشوق دارید ، ضمن اینکه درآمدی مختصر ، علاوه بر حقوق کارمندی یا بازنشستگی ، برای پرسنل حاصل و دعاهائی ابدی به حساب بانیان مربوطه ، واریزخواهد شد .

یکی از پرسنل پالایشگاه ایلام